

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3353/2019. (XII. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.531/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Petrik Ferenc) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. Az indítványozó panaszában a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.531/2019/4. számú végzése, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság 109/2019. (X. 22.) számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó álláspontja szerint a végzés és a határozat ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével, IX. cikk (3) és (4) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésével.
- [3] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a bíróság végzésében és a választási bizottság határozataiban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze.
- [4] Tiszakerecseny Község Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) 49/2019. (X. 13.) számú határozata megállapította, hogy a polgármester-választás érvényes és eredményes volt, és a szavazóköri jegyzőkönyv alapján megállapította a választás eredményét. A jegyzőkönyv szerint a megválasztott polgármester 207 szavazatot, míg a másik polgármester-jelölt (a korábbi polgármester) 201 szavazatot kapott.
- [5] 19 magánszemély kifogást terjesztett elő, amelyben egyrészt a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 350. § (1) bekezdés e) és f) pontjának sérelmére, másrészt a Ve. 2. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjának sérelmére hivatkoztak. A kifogás alapjaként azt adták elő, hogy egyes lakosok a választások előtti napokban és a választás napján az egyik polgármester-jelölt választására ösztönöztek másokat, valamint hogy a polgármester-jelölt „anyagilag juttatással akarta befolyásolni a választópolgárokat”. Az indítványban található egyik mondat szerint: „Szemtanúk szerint [...] tiszakerecsenyi lakos a választás napján Gecseyék boltja közelében egy rendőrségi ellenőrzés után olyan hangosan és trágár szavakkal szidalmazott távollétemben (sic!), hogy az több jelenlévőt megbotránkoztatott. Lejáratásommal (sic!) befolyásolhatta az arra járó választópolgárok pillanatnyi lelkiállapotát és ebből fakadóan döntésüket.”
- [6] Emellett a választás előtti napokban az említett polgármester-jelölt közzétett szórólapján súlyos jogszabálysértéssel vádolta meg a másik jelöltet, ezzel rágalmozást követett el, ami alkalmas volt a választók döntésének befolyásolására. Ahogy az indítvány fogalmaz: „az Indítványozó (sic!) által elkövetett súlyos jogszabálysértéssel rágalmoz (vádol hamisan)”, ezért sérült a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és c) pontja.
- [7] A HVB a 53/2019. (X. 17.) számú határozatában részben helyt adott a kifogásoknak. Egyrészt megállapította a Ve. 2. § (1) bekezdés a), b), c), és e) pontjában foglalt alapelvek megsértését, és ezt azzal indokolta, hogy a HVB a „szóban forgó bizonyítékokat helytállónak találta, továbbá a Ve. alapelveinek megsértését olyan mértékűnek találta, hogy a polgármesterválasztás eljárásának megisméltése mellett döntött”. A HVB a Btk. megsértésével kapcsolatos kifogást elutasította hatáskör hiányára hivatkozással.
- [8] A határozattal szemben a megválasztott polgármester fellebbezést terjesztett elő, amelyben a HVB határozata megváltoztatását és a 18 magánszemély kifogásának elutasítását kérte. (Az eredeti kifogást tevő 19 személyből egy személy esetében a HVB megállapította, hogy mivel a HVB tagja, nem terjeszthet elő kifogást.)
- [9] A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 109/2019. (X. 22.) számú határozatával a fellebbezésnek helyt adott, a HVB támadott határozatát megváltoztatta és a magánszemélyek kifogásait elutasította. A TVB határozatában hivatkozott a Ve. 43. § (1)–(2) és (5) bekezdésére, a 46. § *da* pont-

- jára, valamint a 212. § (2) bekezdés *b*) pontjára, és megállapította, hogy az indítványozók mint kifogást tevők nem csatoltak bizonyítékot a kifogáshoz. A HVB határozatának indokolása nem tartalmazza sem azt, hogy milyen tényállást állapított meg, sem azt, hogy annak alapjául milyen bizonyítékokat fogadott el. A HVB határozatát a Btk. 350. § (1) bekezdésének sérelmére alapított kifogást elbíráló részében a TVB határozata helyben hagyta.
- [10] A TVB határozatával szemben 3 magánszemély bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Ve. 222. § (1) bekezdése alapján jogszabálysértésre hivatkozással, eszerint sérült a Ve. 2. § (1) bekezdés *a*), *b*), és *e*) pontja, 43. § (1) bekezdése, 231. §-a, valamint 241. § (2) bekezdés *a*) és *b*) pontja.
- [11] A Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.531/2019/4. számú végzésével a TVB határozatát helybenhagyta. A bíróság döntése szerint a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a Ve. 221. § (1) bekezdésének és 222. § (1) bekezdésének, mivel a kérelmező nem felelt meg az „érintettség” követelményének. A bíróság döntése hivatkozott az egyetemes bírói gyakorlatra, amelynek értelmében érintettek a jelölt, a jelölőszervezet és az tekintendő, akivel szemben a választási bizottsági határozat valamilyen jogsértést állapított meg, vagyis ha a hivatkozott jogsérelem a kérelmező saját jogaira és/vagy kötelezettségeire közvetlenül kihat. A kérelmezők az érintettségük alapján azt jelölték meg, hogy az egyik polgármester-jelölt – a volt polgármester – „munkájával maximálisan elégedettek” és mindennapi életkörülményeiket befolyásolná, ha az általuk ismertetett módszerekkel választást nyert polgármester vezetné a települést. A bíróság azonban azt állapította meg, hogy a TVB döntése rájuk közvetlenül nem hat ki, valamelyik jelölttel való elégedettség vagy elégedetlenség nem alapozza meg érintettségüket.
- [12] A bíróság megállapította továbbá azt is, hogy a TVB határozatát részükre nem kézbesítették, ami miatt a kérelmezők a jogvesztő határidőn túl nyújtották be felülvizsgálati kérelmüket. Azonban a bíróság szerint ez alapján joghátrány nem érte a kérelmezőket, mivel érintettségük hiányában egyébként sem voltak jogosultak felülvizsgálati kérelem előterjesztésére.
- [13] Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz, és kérték a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.531/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel az szerintük sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, valamint a IX. cikk (3) és (4) bekezdését.
- [14] Az indítványozók előadták, hogy az eljárás során becsatolták a megválasztott polgármester szórólapját, amely bűncselekmény elkövetésével vádolta „az indítványozót” (sic!) – valójában a másik polgármester jelöltet. Az alaptörvény-ellenességet az okozta, hogy a megválasztott polgármester szórólapján tett kijelentések túlmutattak a szabad politikai véleménynyilvánítás keretein, továbbá alkalmasak voltak a választások eredményének befolyásolására. Az Alaptörvény IX. cikk (3) bekezdésének sérelmével összefüggésben a panasz hivatkozott a 3107/2018. (IV. 9.) AB határozatra és az 1/2015. (I. 16.) AB határozatra, az állítva, hogy ezen alkotmánybírói döntéseket sérti a bíróság indítvánnyal támadott végzése.
- [15] A támadott döntés emellett sérti a jogorvoslathoz való jogot, vagyis az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését, mivel értelmezésével szűkítette az „érintettség” fogalmát.
- [16] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [17] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [18] A támadott bírói döntés meghozatalára 2019. november 11-én került sor, az indítvány a Debreceni Ítéltábla érkeztető bélyegzője szerint 2019. november 15-én került benyújtásra. A bíróság tájékoztatása szerint a kézbesített határozat vétíve az Alkotmánybíróság döntéshozataláig (november 22.) nem érkezett vissza a bíróságra, a döntés közzétételének napja a bíróság internetes felületén november 11.
- [19] Az ügyvédi meghatalmazás az Alkotmánybíróság előtti eljárásra nézve hiányzik: bár az indítvány mellékleteként az indítványozók jogi képviselője megjelölte annak előterjesztését, a mellékletet ténylegesen nem csatolta az indítványhoz.

- [20] Az alkotmányjogi panasz megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát és érintettségét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott bírói döntést, továbbá a kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, valamint jogosultságuk és érintettségük egyértelmű, mivel saját egyedi ügyükben terjesztettek elő alkotmányjogi panaszt.
- [21] Az indítványban kifejtett érvelés ugyanakkor nem tartalmaz értékelhető indokolást az Alaptörvény indítványban hivatkozott rendelkezésekkel kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [22] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével és az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésével összefüggésben semmilyen érvelést nem adott elő. Az Alaptörvény IX. cikk (3) bekezdésének sérelme kapcsán is csupán két korábbi alkotmánybírói döntésre hivatkozik az indítvány – melyek közül az egyik döntés alapja az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelme volt, a másik elutasította az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és a IX. cikk (4) bekezdésének sérelmére hivatkozó indítványt – és arra, hogy a bíróság végzése ezekkel ellentétes. Az indítvány nem fejtette ki, hogy miben látja az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésének sérelmét a támadott bírói döntéssel összefüggésben. Az indítvány azon felvetése, hogy a szabad politikai véleménynyilvánítás keretein túlmutató az egyik polgármester-jelölt magatartása, nem teljesíti a bírósági döntésben rejlő alaptörvény-ellenesség indokolásának kritériumát.
- [23] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmével összefüggésben is csupán annyit állít az indítvány, hogy a jogos érdek fogalmának értelmezése a bírói gyakorlatban „nyilvánvalóan szűkíti” a jogos érdek alaptörvényi fogalmát.
- [24] 3. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában és a 52. § (1) bekezdésében foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 22.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/1849/2019.

